

Flera fall med leverpåverkan av aloe vera

Kan aloe vera ge leverpåverkan?

En kvinna i 30-årsåldern med övervikt tar flytande aloe vera peroralt (okänt produktnamn) sedan flera månader i allmänt stärkande syfte. Hon använder inga andra preparat. Man har nu uppmätt lätt förhöjt ALAT, ASAT och GT, vilket kvarstått vid kontroller. Ingen misstanke om hög alkoholkonsumtion finns.

BJÖRN BELFRAGE, ST-läkare/RICKARD MALMSTRÖM, specialistläkare/docent, Karolinska (Stockholm), maj 2007
Drugline nr 23372

Aloe vera används traditionellt som lokal behandling i gelform mot olika hudåkommor. I peroral form är den mest väldokumenterade användningen för stoppning [1].

Vid sökning i Medline återfinns tre fallbeskrivningar som beskriver akut hepatit efter användning av aloe vera i peroral form. I två av fallen uppkom ikterus, buksmärter och förhöjda levervärden efter ungefär tre veckors användning av aloe vera [2, 3]. Utredning, inkluderande leverbiopsi gav inga andra förklaringar till hepatiten, och vid utsättning gick symtomen tillbaka inom en vecka. I det ena fallet [2] normaliserades levervärdena inom 6 veckor efter utsättning, i det andra fallet [3] sågs en påtaglig förbättring av värdena två veckor efter utsättning, men ALAT var kvarstående lätt förhöjt ett år efter vårdtill-

Foto: Scampix

Flera fall har påträffats där man misstänkt att aloe vera orsakat leverpåverkan. De flesta av dessa gällde hepatit.

fället. I det tredje fallet uppkom illamående, ikterus och förhöjda levervärden efter ungefär fem års användning av aloe vera. Inte heller här kunde andra orsaker än aloe vera hittas vid utredning (inklusive biopsi), och efter utsättning sjönk ALAT och ASAT från som mest nästan 40 gånger över normalgränsen till strax över normalområdet inom fyra månader [4].

I Läke-medelsverkets svenska biverkningsdatabas återfinns två fall av hepatit, ett fall av ikterus och ett fall av förhöjt ALAT och GT där sambandet med aloe vera bedöms som åtminstone möjligt. Närmare beskrivning saknas av ikterusfallet, men i de övriga tre fallen debuterade symtomen inom tre månader från behandlingsstarten, och de förhöjda levervärdena gick tillbaka efter utsättning. I ett av hepatitfallen normaliserades levervärdena tre veckor efter utsättning, i de övriga fallen specificeras inte detta närmare. I de två hepatitfallen kunde inga andra orsaker till leverpåverkan än aloe vera ses [5].

Utöver de svenska fallen återfinns fem internationella biverkningsrapporter om aloe vera och leverpåverkan. Tre av fallen gällde förhöjda leverenzym, två gällde hepatit. Inga av fallen inne-

håller någon bedömning av hur sannolikt aloe vera har orsakat leverpåverkan [6].

Mekanismen bakom aloe veras eventuella leverpåverkan är oklar. Aloe vera innehåller flera växtalkaloider som kan påverka effekten av leverenzym. Även om aloe vera har ansetts skyddad från leverskador har man sett direkt cytotoxiska effekter av gel från aloe vera på olika celltyper in vitro. En idiosyncratisk immunologisk reaktion kan också vara en tänkbar mekanism [3]. Vissa preparat med aloe vera innehåller även andra substanser, som skulle kunna ge leverpåverkan.

Flera fall har således påträffats där man misstänkt att aloe vera orsakat leverpåverkan. De flesta av dessa gällde hepatit. I fem av fallen sågs en leverpåverkan inom tre månader från påbörjat intag, i ett fall efter fem års användning, medan övriga fall saknar uppgift om tidssamband. I samtliga fall där uppföljning rapporteras har levervärdena normaliserats eller påtagligt förbättrats efter utsättning av aloe vera. I det här fallet kan patienten göra ett uppehåll med preparatet och lämna nya leverprover om några veckor. Vid förbättring rekommenderas att en biverkningsrapport skrivs. Vid kvarstående förhöjda värden bör man överväga andra orsaker till hennes leverpåverkan. De förhöjda levervärdena kan t ex vara associerade med hennes övervikt som del i ett eventuellt metabolt syndrom [7].

REFERENSER

1. Aloe vera. Natural Standard Monograph. www.naturalstandard.com
2. Kanat O, Ozet A, Ataergin S. Aloe vera-induced acute toxic hepatitis in a healthy young man. *Eur J Intern Med.* 2006;17(8):589.
3. Rabe C, Musch A, Schirmacher P, Kruijs W, Hoffmann R. Acute hepatitis induced by an Aloe vera preparation: a case report. *World J Gastroenterol.* 2005;11(2):303-4.
4. Bottenberg MM, Wall GC, Harvey RL, Habib S. Oral aloe vera-induced hepatitis. *Ann Pharmacother.* 2007;41(10):1740-3.
5. Swedis. Svenska biverkningsregistret (sökning 20070528).
6. Vigibase. WHO's internationella biverkningsdatabas (sökning 20070528).
7. Angulo P. Obesity and nonalcoholic fatty liver disease. *Nutr Rev.* 2007;65(6 Pt 2):S57-S63.

Under vinjetten »Läkemedelsfrågan« publiceras ett urval av de frågor som behandlats vid någon av de regionala läkemedelsinformationscentralerna (LIC), som hjälper sjukvårdspersonal, apotek och läkemedelskommittéer när medicinska läkemedelsproblem uppstår i det dagliga arbetet. Frågorna har sammanställts vid Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge av med dr Mia von Euler och apotekare Åsa Jansson, avdelningen för klinisk farmakologi. Svaren, som är evidensbaserade och producentobundna, publiceras även i databasen Drugline. Frågor kan ställas till regionala LIC – telefonnummer finns på www.lic.nu